

Avdelning
Avdelningen för verksamhetsstöd

Handläggare
Per Westman
+46 8 563 085 39
per.westman@uka.se

Inköp av konsulttjänster för uppföljning av styrningen av den strategiska verksamhetsutvecklingen på UKÄ

Universitetskanslersämbetet (UKÄ) inledde 2020 ett mycket omfattande arbete med verksamhetsutveckling och digital utveckling som bland annat innefattade s.k. portföljstyrning av IT-verksamheten. Verksamheten har till stor del bedrivits med hjälp av externa konsulter från ett stort internationellt konsultföretag (härefter kallat *konsultföretaget*). UKÄ har genom åren lagt ned stora ekonomiska och personella resurser på den här verksamheten, som delvis lånefinansierats.

Statskontoret genomförde under 2023 en myndighetsanalys av UKÄ. Statskontoret redovisade resultatet i en rapport till regeringen i februari 2024 (Statskontorets rapport 2024:2). I rapporten konstaterar Statskontoret bland annat att UKÄ har haft möjlighet att initiera ett omfattande internt digitaliseringsarbete utan att myndigheten tillräckligt har försäkrat sig om att arbetet bedrivs på ett effektivt sätt, eller att nyttan för det samlade arbetet motsvarar kostnaden och den alternativa användningen av medlen. Statskontoret gav UKÄ rekommendationer inom området, bland annat att identifiera vilka delar av det strategiska utvecklingsarbetet som är mest prioriterade utifrån en kostnads- och nyttoanalys, samt myndighetens kärnuppdrag,

UKÄ:s nuvarande generaldirektör tillträdde sin anställning den 1 december 2023. Mot bakgrund av Statskontorets myndighetsanalys bedömde generaldirektören att det var nödvändigt för UKÄ att göra en egen uppföljning av den strategiska verksamhetsutvecklingen med fokus på strategiska verksamhetsstyrning och portföljstyrning. För uppföljningen anlätades en extern konsult genom Marknadscheferna Norden AB (härefter kallat *Marknadscheferna*). Den anlätande konsulten från Marknadscheferna är en högt specialiserad konsult med unik kunskap.

När avtalet med Marknadscheferna ingicks bedömde UKÄ att uppdraget var av relativt begränsad karaktär både i omfattning och tidsåtgång och att värdet av direktupphandlingen skulle understiga direktupphandlingsgränsen. Det visade sig dock att det var mycket svårt och tidskrävande att få fram dokument och ekonomiska underlag om den strategiska verksamhetsutveckling och det digitala utvecklingsarbete som bedrivits vid myndigheten de

senaste åren. Arbetet med uppföljningen av Statskontorets rapport växte därför både i omfattning och tidsåtgång. UKÄ kunde inte förutse dessa omständigheter.

Samtidigt som uppföljningen inleddes befann sig myndigheten i en svår situation. UKÄ betalade fortlöpande mycket stora belopp till konsultföretaget för konsulttjänster vars nytta framstod som oklar. Dessutom närmade sig en redan inplanerad upphandling av nya konsulttjänster inom verksamhetsutveckling och digital utveckling. En allvarlig omständighet i sammanhanget var också att viss verksamhetsutveckling och digitala utveckling som bedrivits sedan 2020 hade skapat arbetsmiljöproblem inom delar av myndigheten.

Med hänsyn till svårigheterna att få fram dokument och underlag samt den svåra situationen för myndigheten har det varit synnerligen brådskande att fortsätta anlita Marknadscheferna för uppföljningen för att så snabbt som möjligt skaffa sig en bild av verksamheten och kunna fatta för myndigheten nödvändiga beslut. Svårigheterna att genomföra uppföljningen hade inte kunnat förutses av UKÄ. Att det i uppkomna läget genomföra en ny upphandling hade lett till förseningar av uppföljningen och därmed allvarliga risker för myndighetens verksamhet och ekonomi. UKÄ bedömer att anskaffningen har varit absolut nödvändig. UKÄ anser att undantagen i 19 a kap. 5 § första eller tredje punkten LOU kan vara tillämpliga.

Det preliminära resultatet av Marknadschefernas uppföljning har bland annat lett till att UKÄ avbrutit samarbetet med konsultföretaget. UKÄ har också beslutat att inte genomföra den planerade upphandlingen av nya konsulttjänster inom verksamhetsutveckling och digital utveckling.